

Časopis Fakultní nemocnice Olomouc

NemMAGAZÍN

jaro 2010

HEREC
TOMÁŠ MATONOHA
JE V NEMOCNICI JAKO DOMA

Nemocné srdce
na pět dní nahradil přístroj

Lékařka strávila
půl roku v Africe

Olomouc má komplexní
kardiovaskulární centrum

Slovo ředitele

Vážení čtenáři,

v novém vydání časopisu Fakultní nemocnice Olomouc, které se vám dostává do rukou, najdete opět informace o našich službách pro pacienty, o novinkách, jež jsme pro vás zavedli v oblasti léčebné péče, ale také řadu dalších zajímavostí ze života vašeho zdravotnického zařízení. I tentokrát se vám snažíme nabídnout zábavné čtení, které - jak věřím - přispěje k vaší spokojenosti se službami, jež FNOL poskytuje.

Po dlouholeté přípravě se nám loni podařilo získat certifikát Spojené akreditační komise České republiky, který je pro pacienty zárukou kvalitní péče. Jsme teprve čtvrtou fakultní nemocnicí v ČR, která národní akreditaci získala. Naší prioritou je spokojenost pacientů se zdravotnickou péčí, kterou nabízíme. Opakovaně se účastníme externích výzkumů kvality a pokračujeme také v pravidelných anketách spokojenosti našich pacientů.

Ekonomiku FNOL se nám v uplynulém období podařilo stabilizovat, navíc stále investujeme do zdravotnické techniky i do oprav budov, které slouží vám, našim pacientům. V roce 2009 jsme investovali přes 700 milionů korun s účastí státního rozpočtu i prostředků ze zdrojů Evropské unie. Díky tomu, že jsme obhájili statut Komplexního onkologického centra pro Olomoucký kraj a Komplexního traumatologického centra pro Olomoucký, Zlínský a částečně i Pardubický kraj, mohli jsme z prostředků EU a Ministerstva zdravotnictví ČR investovat desítky milionů korun do dalšího zkvalitnění péče o vážně nemocné a také o pacienty s nejtěžšími úrazy. Stali jsme se rovněž součástí nově ustavené národní sítě komplexních kardiovaskulárních center, kam je soustředěna nejnákladnější péče o pacienty s nemocemi oběhové soustavy. V oblasti investic je naší snahou získat také v dalším období finance z evropských zdrojů na pořízení moderních technologií, které nám umožní opět zvýšit úroveň péče o naše pacienty.

Už na počátku loňského roku jsme se ujali provozování lékařské služby první pomoci pro dětské pacienty a také zubní pohotovosti. Před několika měsíci jsme navíc od Olomouckého kraje převzali rovněž provoz LSPP pro dospělé a zavedli jsme lékárenskou pohotovostní službu. Vyšli jsme tak vstříc nejen pacientům z Olomoucka, ale i z blízkého okolí, a nabídli jim v případě akutních potíží možnost najít okamžitou pomoc.

Vážení čtenáři, věřím, že vás dění ve vaší nemocnici zajímá a že máte spolu s námi radost, když se nám daří naplňovat naše cíle. Jedním z těch hlavních je právě vaše spokojenost.

Přeji vám příjemné čtení

MUDr. Radomír Maráček
ředitel Fakultní nemocnice Olomouc

Z obsahu

Novinky ve FNOL.....	2
Rozhovor s hercem Tomášem Matonohou	4
Sedm důvodů, proč si vybrat naši lékárnu	6
Radíme s výživou.....	7
Lékařka pomáhala v Africe	8
Chirurg i výtvarník.....	10
Pohotovost pro dospělé	11
Příběh se šťastným koncem.....	12
Nejstarší muž měl 107 let	13
Ples přispěl na geriatrii	14
Tip na výlet	15
Kardiovaskulární centrum...	16
Prevence u novorozenců.....	19
Nemocniční ombudsman....	20
Dětská strana.....	21
Křížovka	22
Orientační plán FNOL	24

Nemocnice připravuje rekonstrukci nejstarší budovy

Pro pracoviště PET/CT, které provádí špičkovou diagnostiku nádorových onemocnění, začala letos v březnu Fakultní nemocnice Olomouc stavět novou přízemní budovu. Pracoviště PET/CT je součástí Kliniky nukleární medicíny a jeho nová budova bude zapuštěná do terénu v prostoru mezi touto a Oční klinikou FNOL. Náklady na výstavbu jsou přibližně 35 milionů korun, stěhování špičkové techniky by mělo proběhnout o letních prázdninách. Přemístění pracoviště PET/CT je jedním z důležitých kroků v přípravě rekonstrukce hlavní budovy FNOL, nejstaršího objektu postaveného při založení nemocnice v roce 1896, který je označován jako budova „Františka Josefa“.

V rámci této přípravy bude FNOL v letošním roce investovat celkem 167 milionů korun. Na krytí nákladů poskytlo 150 milionů korun Ministerstvo zdravotnictví ČR, zbylé prostředky doplatí FNOL z vlastních zdrojů. Kompletní rekonstrukce nejstarší budovy by stála okolo 1,7 miliardy korun jen za stavební část. Nemocnice by větší část těchto prostředků chtěla získat v rámci dotací od státu a Evropské unie.

Získali jsme národní akreditaci, o pacienty pečujeme kvalitně a bezpečně

Fakultní nemocnice Olomouc se zařadila mezi akreditovaná zdravotnická zařízení. Je čtvrtou fakultní nemocnicí v zemi, která úspěšně splnila

podmínky udělení akreditace Spojené akreditační komise České republiky. Slavnostního předání certifikátu se loni v říjnu osobně účastnila ministryně zdravotnictví Dana Jurásková. „Z dlouhodobého hlediska je to velmi důležitý krok, který nemocnice zvládla. Akreditace je prozatím dobrovolná, ale zdravotní pojišťovny budou postupně vytvářet mechanismy, které budou vyhodňovat akreditovaná zařízení. Vlastní akreditace je společným úspěchem všech zaměstnanců FNOL, protože při závěrečném auditu prověřovali experti ze SAK ČR všechna naše pracoviště, tedy zdravotnická i nezdravotnická,“ uvedl ředitel FNOL MUDr. Radomír Maráček. Pro pacienty je podle jeho slov udělení akreditace signálem, že právě v olomoucké nemocnici dostanou skutečně kvalitní péči. „V akreditované nemocnici jsou pacienti díky stanoveným postupům ve větším bezpečí. Pravděpodobnost záměny operované strany těla nebo chybná aplikace léků je v akreditovaných zařízeních velmi výrazně nižší,“ dodal ředitel.

Přípravě na akreditaci se olomoucká nemocnice věnovala několik posledních let. „U tak velkého zdravotnického zařízení je nutná minimálně tříletá intenzivní příprava. Museli jsme naplnit padesát standardů, tedy popsat a v praxi upravit veškeré postupy a procesy, kterými pacient v naší nemocnici prochází nebo které se ho jakkoliv dotýkají,“ vysvětlil manažer jakosti FNOL Ing. Jaromír Zaoral. Získání akreditace je pro nemocnici začátkem nikdy nekončícího procesu zvyšování kvality. FNOL získala akreditaci standardně na tři roky, jako všechna akreditovaná zdravotnická zařízení bude muset po uplynutí této doby projít reakreditací, tedy opakovaným prověřením požadovaných standardů.

V novém robotickém centru provádíme špičkové operace

Špičkové robotické operace jsou nyní dostupné i pro pacienty na střední Moravě díky nově zřízenému Univerzitnímu robotickému centru Fakultní nemocnice Olomouc. Od poloviny loňského srpna naši specialisté úspěšně provedli několik desítek výkonů s použitím operačního robotického systému da Vinci. FNOL využívá robota k některým urologickým a gynekologickým operacím a také pro výkony v břišní a hrudní chirurgii. „Robotická chirurgie je směr, kterým se dnes celosvětově moderní medicína ubírá. Výsledky jsou velmi dobré a operace jsou pro pacienty šetrné,“ uvedl ředitel FNOL MUDr. Radomír Maráček. Nemocnice systém pořídila za 60 milionů korun, polovinu částky poskytli jako dotaci stát.

Lékaři urologické kliniky operují pomocí robotického systému například pacienty s nádorem

prostaty a ledviny. „Tyto operace provádíme také otevřeně nebo pomocí laparoskopie. Díky robotovi lze ale přesněji manipulovat s nástroji, operátor má lepší přehled uvnitř pacientova těla díky troji až pětinasobnému zvětšení. Pro pacienta je výhodou menší krvácení a také menší pooperační bolest, zkracuje se rekonvalescence a operace robotem přináší také lepší funkční výsledky,“ popsal přednost Urologické kliniky a vedoucí lékař robotického centra FNOL doc. MUDr. Vladimír Študent, Ph.D. V břišní a hrudní chirurgii slouží robotický systém mimo jiné k odstraňování nádorů tlustého střeva a konečníku nebo při operacích jícnu, v gynekologii pak například při odstraňování nádorů dělohy a děložního čípku.

Psychiatři mají ve FN Olomouc větší komfort

Budova Kliniky psychiatrie FNOL prošla v minulém roce kompletní rekonstrukcí. Náklady na přestavbu původní panelové budovy přesáhly částku 70 milionů korun. Úpravy přinesly větší komfort pro hospitalizované i ambulantně léčené pacienty a také lepší možnosti pro využití moderních trendů v léčbě jejich onemocnění. „Rekonstrukce budovy psychiatrické kliniky byla největší investiční akcí loňského roku. Přestavba je součástí širší koncepce, kdy chceme koncentrovat péči tak, aby byla pro pacienty lépe dostupná,“ uvedl ředitel olomoucké fakultní nemocnice MUDr. Radomír Maráček. V současné době už běží rekonstrukce vily u vjezdu do FNOL, kde původně sídlila také psychiatrie a kam bude ještě letos přesunuto pracoviště genetiky a mamografie, a vznikne tak centrum prevence pro ženy a nastávající matky.

Původní budova psychiatrie byla rekonstrukcí zvýšena o jedno patro a rozšířena o přístavbu tak, že jsou zde nyní soustředěny ambulance i lůžková oddělení původně sídlící ve dvou budovách. „Pokoje jsou dvoulůžkové s vlastním sociálním zařízením, jsou samozřejmě řešeny bezbariérově i pro tělesně handicapované pacienty. Oddělení jsou smíšená, což je celosvětový trend v psychiatrii. Pro personál je to náročná změna, která ale v léčbě přináší lepší výsledky,“ vysvětlil přednost kliniky doc. MUDr. Ján Praško, Ph.D. Klinika je vybavena dvěma izolačními pokoji, kam jsou umístováni pacienti pro „akutní neklid“. „Příjem na ambulanci je řešen podle moderních trendů jako recepce. Každé patro kliniky je vybaveno vlastní jídelnou a také místností pro skupinovou psychoterapii. Nové prostory nabízejí lepší podmínky i pro výuku studentů lékařské fakulty,“ popsal přednostu. Přestavba budovy stála celkově 70,2 milionu korun, přičemž necelou polovinu této částky získala FNOL jako dotaci od Ministerstva zdravotnictví České republiky. Zbývající část hradila z vlastních zdrojů.

Evropské fondy nám pomohly dovybavit špičková centra

Projekty „Modernizace a obnova přístrojového vybavení centra komplexní onkologické péče FN Olomouc“ a „Modernizace a obnova přístrojového vybavení traumatologického centra FN Olomouc“ pomohly zdravotnickému zařízení dovybavit špičková centra. Na jejichž realizaci získala nemocnice desítky milionů korun z Evropských strukturálních fondů a státního rozpočtu. Řada pracovišť nemocnice tak byla v průběhu posledních měsíců vybavena přístrojovou technikou, která přinese další zásadní zkvalitnění péče zejména o pacienty s onkologickými onemocněními a s vážnými úrazy. „Získali jsme moderní techniku, která patří k současné světové špičce. Kvalita péče v našich centrech se tak výrazně zvyšuje a posouváme se v některých ohledech na úroveň renomovaných zahraničních pracovišť. Přínos pro pacienty je nesporný,“ uvedl ředitel FNOL MUDr. Radomír Maráček. Rozpočet obou projektů byl dohromady takřka 170 milionů korun, přičemž 85 procent finančních prostředků bylo hrazeno z Evropského fondu pro regionální rozvoj a zbylých 15 procent z rozpočtu Ministerstva zdravotnictví ČR.

Modernizace technologií Traumatologického centra FNOL se týkala 11 pracovišť nemocnice, do projektu dovybavení Onkologického centra FNOL bylo zahrnuto sedm klinik. Díky nové technice se opět zlepší péče především o pacienty s nádory prsu, prostaty, hlavy a krku, konečníku, plic, průdušek, mezihrudí, pohrudnice, mozku, orgánů břišní dutiny a také o pacienty s akutní a chronickou leukémií a maligními lymfomy. Technika určená pro pracoviště pečující o pacienty s těžkými úrazy zase pomáhá zpřesnit diagnostiku u těchto vážných poranění a zvyšuje možnosti jejich šetrnější léčby.

Fakultní nemocnice Olomouc byla oceněna v soutěži ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH

Fakultní nemocnice Olomouc patří mezi úspěšné společnosti, které byly koncem loňského roku ve Španělském sále Pražského hradu oceněny v rámci prestižní soutěže ČESKÝCH 100 NEJLEPŠÍCH. Cílem soutěže je v celonárodním měřítku nalézt, vybrat, zviditelnit a veřejně ocenit české firmy, podniky a společnosti z co nejširšího spektra ekonomických aktivit, které dosahují vynikajících, mimořádných nebo pozitivně pozoruhodných výsledků. FNOL byla zařazena mezi sedm vybraných subjektů v oborové kategorii Zdraví - vzdělání - humanita. Ředitel nemocnice MUDr. Radomír Maráček převzal ocenění v této kategorii mimo jiné vedle rektora Univerzity Karlovy v Praze prof. Václava Hampla, rektora Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava prof. Tomáše Čermáka, ředitele motolské nemocnice JUDr. Miloslava Ludvíka nebo Chantal Poullain, předsedkyně Nadace Archa Chantal. „Samozřejmě nás těší, že jsme byli do této soutěže nominováni a že podle odborníků patříme mezi nejlepší subjekty v zemi. Loňský rok byl pro nás opravdu úspěšný, naše nemocnice hospodařila v kladných číslech, navíc jsme zdárně absolvovali akreditaci Spojené akreditační komise ČR. Postupně opravujeme nevyhovující zdravotnická pracoviště, naším cílem pro tento rok je další zvyšování kvality poskytovaných služeb,“ uvedl ředitel FNOL.

Tomáš Matonoha: V nemocnici jsem jako doma

Herce a moderátora Tomáše Matonohu nejde přehlédnout. Každý, kdo jen trochu sleduje českou filmovou a televizní tvorbu posledních let, musí určitě souhlasit. Patří bezesporu mezi úspěšné herecké hvězdy současnosti. Návštěvníci letošního jedenáctého ročníku Reprezentačního plesu Fakultní nemocnice Olomouc měli šanci sledovat jej v přímém přenosu coby charismatického moderátora, který je s osobitým humorem provázel celým večerem. Této příležitosti jsme využili, abychom si s ním popovídali nejen o herectví, moderování, ale také o muzice a jeho práci sanitáře.

V několika rozhovorech jste už dříve řekl, že jste chtěl jít původně studovat práva a že k herectví jste se dostal vlastně náhodou. Byla to z vašeho dnešního pohledu šťastná náhoda? Co vás lákalo na studiu práv? Vnímali jste v té době, že máte vlohy pro herectví?

Na práva jsem se hlásil dvakrát, v roce 1989 a 1990, ale ani jednou mě nevzali. Tehdy člověk těžko mohl tušit, že to bude extrémně atraktivní obor. Neexistovali žádní advokáti, kteří by jezdili v předražených autech jako dnes. Ten obor mě prostě

lákal, měl jsem pocit, že by mě bavil. Pak jsem zkusil uměleckou školu a tam mě vzali hned. Tušil jsem, že by mě herectví mohlo naplňovat, ale samozřejmě jsem vůbec nemohl vědět, jestli v něm budu dobře. Řekl jsem si, že to zkusím třeba na deset let, a pak se uvidí (smích). Byla to šťastná volba, určitě si nestěžuju.

Máte za sebou vážné divadelní role, hrajete v televizních seriálech, diváci vás znají z řady filmů, vystupujete jako moderátor. Jste ale známý také účastí v nekomerčních projektech, jako je pořad Na stojáka nebo kabaret KomedioGRAF. Co z toho je vám nejbližší?

Nedá se to říct tak jednoznačně. Určitě mě baví Comeback, baví mě KomedioGRAF, ale třeba i moderování, když při něm mám vět-

ší volnost. Někdy pořadatelé vyžadují konzervativnější přístup, někdy po mě naopak chtějí, abych byl nekonformní. Nejlepší je, když si můžu v uvozovkách dělat, co chci, když se můžu vyřádit. Pořad Na stojáka mě taky bavil, ale dal jsem si v něm teď větší pauzu. Zjistil jsem totiž, že moje dřívější skeče byly lepší, než ty, které jsem dělal v posledních dílech. Nechci zbytečně dělat průměrné scénky, proto jsem si dal přestávku, abych chytil novou slinu, inspiraci, motivaci.

Jedním z nejpoblárnějších internetových videí je už několik let vaše skeč Otevřený dopis

KSČM, který jste přečetl právě v pořadu Na stojáka. Šlo o protest proti pokusům o televizní cenzuru sestávající ze samých nepublikovatelných slov. Jaké reakce jste sklízel?

Nezaznamenal jsem, že by mi k tomu někdo osobně řekl nějaký negativní názor. Naopak, reakce byly jedny z nejpozitivnějších, jaké jsem kdy na svou práci měl. Já se ale reakcemi moc nezabývám, jsou zavádějící. Vnímám je, ale řídím se raději vlastním instinktem a vlastním názorem. Když jsou reakce na to, co děláte, záporné, můžete z toho dostat depku, může vám to vzlít vítr z plachet. Pozitivní reakce vám zase můžou vlézt do hlavy a ztratíte soudnost sám nad sebou. Z těchto důvodů jsem k reakcím lidí zdrženlivý. Jedním uchem tam, druhým ven.

Sitcom Comeback patří momentálně k nejpobulárnějšim televizním pořadům. Čekal jste podobný ohlas, když jste s Comebackem začínali? Je při natáčení jednotlivých dílů všechno striktně dané scénářem, nebo máte určitý prostor i pro improvizaci?

Nečekal jsem nic. Byl jsem zvědavý na reakci diváků z toho praktického hlediska, že na začátku bylo dohodnuto šestnáct dílů a další závisely na jejich ohlasu. Jsem tedy rád, že Comeback pokračuje dál. Při natáčení improvizujeme minimálně, hned z několika důvodů.

Scénáře jsou psané s humorem a dost přesně udávají, jak by jednotlivé díly měly vypadat. Divák si to možná neuvědomuje, ale jeden díl trvá jen 26 minut, nelze tedy přidávat texty nebo je nějak upravovat. Tak krátký formát, jako je sitcom, se totiž nedá moc stříhat. Každý obraz je vypointovaný fórem a po střihu by to ne navazovalo. To se stávalo na začátku, kdy vypadlo hodně dobrých scén jen z časových důvodů. Musely tam zůstat hlavně ty, které držely příběh.

Spolu s Pavlem Liškou jste namluvili už druhou audioknihu Neuvěřitelné příběhy žáků Kopyta a Mňouka, jejichž autorem je Miroslav Švandrlík. Byla to pro vás zajímavá práce? Propůjčili jste ve dvou hlasy všem postavám, jak se vám pro ně hledaly jednotlivé hlasové polohy? Jaké knihy jste měl v oblíbě v dětství?

Byla to úplně jiná práce, než jakou jsem dělal do té doby. Nejzajímavější asi bylo hledat na čtených zkouškách ty různé hlasy, aby každá postava byla jiná. Hlavně

dáte hudbu. Jaká hudba se vám líbí? Koncertoval jste spolu s Janem Budařem, máte v plánu se právě hudbě v budoucnu více věnovat?

Dělám teď muziku k televiznímu filmu, navíc s brněnským muzikantem Zdeňkem Králem připravuju hudební program. Vše je samozřejmě o časových možnostech. Nechci za každou cenu vystupovat s něčím méně připraveným, přestože zájem by byl. Pomalu a postupně to dávám dohromady, probírám se šuplíkama, ve kterých mám mraky skladeb. Sám poslouchám hodně širokou škálu muziky. Kdo mě ale v posledních letech zaujal, jsou určitě Tatabojs nebo Lenka Dusilová, hlavně její poslední deska. Mám rád kapely a muzikanty, kteří se snaží být osobití, zajímaví, originální, snaží se hledat nějaké neověřené zvukové polohy. Takovou hudbu poslouchám mnohem raději, než to, co slyšíte od rána do večera v rádiu. Těmhle skupinám se říká formátová kapela, strašně rychle se to ale oposlouchá a hlavně má člověk pocit, že už to mnohokrát slyšel.

Co se vám vybaví, když se řekne slovo nemocnice? Sám jste prý kdysi pracoval jako sanitář. Kde to bylo a jak na tu dobu vzpomínáte?

Rok jsem pracoval na onkologii v Brně, dnes je to Masarykův onkologický ústav. Bylo to v roce 1989, tedy ještě za bolševika. Když mě nevzali na práva, musel jsem jít do práce, jinak bych byl příživník. Na střední jsem studoval v počítačové třídě, ale počítače mi

vůbec nešly a nebavily mě. Hledal jsem úplně jiné prostředí, kam se třeba už jindy v životě nedostanu, a tak jsem se rozhodl pro sanitáře. Byla to pro mě zajímavá, pozoruhodná a užitečná zkušenost. Slovo nemocnice mám tedy spojené s tímto obdobím. V nemocnici jsem díky tomu jako doma, protože jsem to prostředí poznal velmi důvěrně jako zaměstnanec. Někdo má husí kůži z toho, že musí jít do nemocnice, já s tím nemám problémy, cítím se v nemocnici dobře.

ně jsme si vždycky před dalším natáčením museli pouštět už nahrané věci znovu, protože člověk ten hlas zapomene a potřebuje si ho oživit. Já jsem v dětství rád četl tři mušketýry, Hraběte Monte Christa a samozřejmě Májovky. Musel jsem ale taky v rámci povinné četby projít velkou škálou sovětských knih, jako byly Čuk a Gek nebo Příběh opravdového člověka (smích).

Mnoho lidí o vás asi neví, že jste chtěl být písničkářem a že sklá-

Sedm důvodů, proč si vybrat lékárnu FN Olomouc

1. Máme nejnižší doplatky

Pravidelně provádíme důkladnou cenovou kontrolu u veškerých léčiv a nastavujeme pro vás nejnižší možné doplatky.

2. Jsme po ruce

Pro váš komfort jsme v nemocničním areálu vybudovali „sít' lékáren“. Své léky si nyní můžete vyzvednout na třech místech, která jsme zvolili tak, abychom vám byli po ruce.

3. Máme otevřeno nejdéle

Léky si u nás můžete vyzvednout běžně každý všední den od 7.30 do 16.00 hodin (výdejny do 15.30 hod.). Navíc jsme pro vás jako jediní v Olomouckém kraji zavedli také lékárenskou pohotovostní službu denně od 17.00 do 23.00 hodin.

4. Léky připravujeme na počkání

Naše specializované laboratoře pro vás připraví široké spektrum mastí, kapek, sirupů, mazání, čípků a tobolek bez jakéhokoliv omezení, navíc bez dlouhého čekání, zpravidla během několika desítek minut. Nejčastěji předepisovaná připravovaná léčiva jsou dostupná na počkání.

5. Zajistíme speciální léčiva

Jako specializované pracoviště dokážeme kromě běžně dostupných léčiv zajistit také méně obvyklá léčiva nebo léky individuálně dovážené ze zahraničí. Sami připravujeme i léky technologicky náročné, léky atypické nebo léky dnes již vzácné, které nejsou v běžných veřejných lékárnách dostupné.

6. Dodáme i zdravotnické prostředky

V rámci našich služeb si u nás můžete vybrat také ze široké nabídky zdravotnických prostředků, jako jsou hole, berle, ortézy, paruky a další pomůcky. Výdejna zdravotnických potřeb je vám k dispozici každý všední den od 7.30 do 16.30 hodin (v pátek do 15.30 hod.).

7. Nabízíme poradenství

Naším zákazníkům poskytujeme informační a poradenský servis v oblasti nežádoucích účinků a rizik spojených s užíváním nebo aplikací léčiv, sledujeme pro vás také veškeré farmaceutické novinky. V prostorách Lékárny – výdejny léčiv 2 je k dispozici Léková konzultační místnost, ve které vám rádi diskrétně poskytneme konzultaci.

Co jíst při poruchách trávicího traktu

S dietou se člověk nesetkává pouze v nemocnici. Řadu lidí provází dieta po celý život. Lidem, kteří se léčí ve Fakultní nemocnici Olomouc, radí se stravováním odborníci z Oddělení léčebné výživy. Jednou z často aplikovaných diet je „šetřící dieta“, která se předepisuje nemocným při poruchách trávicího traktu s dlouhodobým průběhem. Jsou to například pacienti s funkčními poruchami žaludku, chronickou gastritidou, poruchami sekrece nebo vředovou chorobou žaludku a dvanácterníku. Do této skupiny se řadí také některé stavy po resekci žaludku (odstranění části nebo celého orgánu), chronické onemocnění dvanácterníku v klidovém období, někdy také stavy při horečnatých onemocněních a po infarktu myokardu.

Dietologická opatření:

- plnohodnotná dieta jak po stránce energetického příjmu, tak i obsahem jednotlivých živin – bílkovin, tuků a sacharidů (lze ji tedy podávat dlouhodobě)
- užití některých potravin je omezené nebo úplně zakázané, přesto jde o stravu chutnou a pestrou
- pokrmy lehce stravitelné a nenadýmavé
- vhodné technologické postupy úpravy stravy a vhodné potraviny
- pravidelnost podávání stravy (6-8 denních dávek)
- správný pitný režim

Výběr vhodných potravin:

Maso – drůbeží, filé, pangasius, kapr, štika, pstruh, králík, libové telecí, hovězí, vepřové, jehněčí, játra. **Uzeniny** – šunka drůbeží i vepřová, dietní salám (šunkový, drůbeží), debrecínská pečeně, dietní párky (telecí, drůbeží), šunková pěna. **Mléčné výrobky** – lze podávat i jako samostatný nápoj, kefír, podmáslí, ovocná a přírodní jogurtová mléka, sýry (tavené, tvarohové, plátkové mimo pikantních), tvaroh, tvaroháček, termix, přibináček, jogurt (bílý nebo ovocný s ovocným žele, ne oříškový). **Tuky** – upřednostňujeme rostlinné oleje a máslo. **Veje** – vařená jako samostatný pokrm a na přípravu pokrmů. **Pečivo** – bílé, nenadýmavé, housky, rohlíky, veka, vánočka, loupáčky bez máku, bílý toastový chléb, starší chléb. **Zelenina** – mrkev, celer, petržel, vařená červená řepa, hlávkový a ledový salát, čínské zelí, rajče, kopr, rajčatový protlak, v malém množství vařený pórek, zelený hrášek, květák, brokolice, mladý kedluben. **Saláty** – z povolené zeleniny, do nálevu používáme citron nebo kyselinu citronovou. **Ovoce** – jablko,

pomeranč, mandarinka, banán, nektarinka, broskev, meruňka, individuálně kiwi. **Koření** – nepřítisť ostré a aromatické, zelené natě, pažitka, mletý kmín, bobkový list, majoránka, kopr, vegeta, podravka, vývar z hub, v malém množství sladká paprika, sůl. **Nápoje** – vhodné jsou čaje, neperlivé minerálky a stolní vody, přírodní šťávy, džusy apod. (vždy ředěné vodou nebo čajem).

Nevhodné potraviny:

Smažená jídla, tučná masa, tučná drůbež, pikantní ryby, očka, kaviár, sardinky, zvěřina, kachna, husa, slanina, sádlo, škvarky, klobásy, trvanlivé salámy, paštiky tučné a pikantní, tlačěnka, jelita, jitrnice, ovar, jídla z konzerv, instantní a sáčkové polévky, polotovary, hotová jídla, jídla z rychlých občerstvení, zelí, kapusta, luštěniny, čalamáda, paprika, okurky salátové i nakládané, ředkvičky, česnek, cibule jen vývar, hrušky, rybíz, angrešt, borůvky, rebarbora, datle, fíky, ořechy, oříšky, mandle, mák, těsta kynutá, linecká, listová, velmi čerstvé pečivo (zejména čerstvý chléb), celozrnné pečivo, černé koření, ostrá paprika, chilli, kari, grilovací koření, křen, česnek, hořčice, majonéza, tatarská omáčka, velmi horké a studené nápoje, zmrzlina, mražené krémy, chipsy, veškerý alkohol, cigarety, černá káva.

Vhodná jídla:

Příkrmy – brambory, bramborová kaše, rýže, těstoviny, bramborové a houskové knedlíky. **Sladká jídla** – nudle s tvarohem, nudlový nákyp s tvarohem, tvarohové a povidlové taštičky, rýžový nákyp, žemlovka s jablky a tvarohem, bramborové šišky, kaše (krupicová, rýžová, z ovesných vloček), jam, marmeláda, med. **Moučníky** – z piškotového nebo odpařovaného těsta, dětské piškoty, sušenky, pu-

dink. **Kompoty** – jablkový, meruňkový, broskvový, dýňový, třešňový, švestkový, rynglový, nektarinkový.

Technologická úprava:

Příprava jídel vařením, dušením, pečením pod pokličkou. Maso opékáme nasucho, aby nedocházelo k přepalování tuků a podléváme vodou nebo vývarem. Pokrmy zahušťujeme moukou nasucho opraženou nebo moukou rozmíchanou v malém množství vody nebo mléka. Máslo nebo rostlinný olej přidáváme až do hotových pokrmů. Můžeme stravu připravovat i na grilu, v horkovzdušné nebo mikrovlnné troubě. Všechny potraviny musí být upraveny řádně do měkka – hlavně maso a některé druhy zeleniny. Vhodným a zároveň oblíbeným jídlem u této diety je například kuřecí ražniči.

Kuřecí ražniči

Rozpis pro 1 osobu:

Suroviny: 12dkg kuřecího masa (prsňá řízeky) – 5 dkg mrkve – 4 dkg šunky – 1 dkg másla – 2 dkg sýru eidam – mletý kmín – vegeta.

Pracovní postup: kuřecí maso osolíme a okořeníme, nakrájíme na větší kostky, mrkev uvaříme do poloměkka a nakrájíme na kolečka, šunku nakrájíme na užší kostky. Na špejli nebo jehlu střídavě napichujeme všechny suroviny. Potom opečeme nasucho na teflonové pánvi, podlijeme vodou nebo vývarem a dusíme do měkka. Před dokončením posypeme strouhaným sýrem a necháme v teple roztavit. Až do hotového pokrmu přidáme máslo. Podáváme s bramborem nebo bramborovou kaší a zeleninovým salátem.

Půl roku strávila mladá lékařka v Keni, kde pečovala o nemocné

Pokud se zeptáte někoho z českých lékařů, kde byl během své praxe na zahraniční stáži, je velmi pravděpodobné, že vám vyjmenuje země západní Evropy, případně přidá Spojené státy americké nebo Kanadu. Tedy jak se obvykle shrnuje – země vyspělého světa. Jen velmi zřídka narazíte na někoho, kdo má zkušenost s fungováním zdravotnictví v nejchudších zemích afrického kontinentu. Mezi tyto výjimky patří MUDr. Lenka Pyszková, třicetiletá lékařka Oddělení jednotky intenzivní péče chirurgických oborů ve Fakultní nemocnici Olomouc. V polovině loňského roku opustila pohodlí života ve střední Evropě a vyrazila na šest měsíců do africké Keni, aby pomáhala léčit pacienty v jedné z tamních nemocnic.

Mladá lékařka, která v Česku prochází specializačním vzděláváním v oboru anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, odjela do Afriky jako lékařka – dobrovolník. „Nápad odjet pracovat do nemocnice v Keni byl určitě trochu bláznivý. Samozřejmě, že i já mám vysněnou zemi, do níž bych se chtěla podívat, a patří k ní většinou rozvinuté a bohaté státy. Mým snem byla ale i chudá africká Keňa. Dlouhou dobu jsem totiž přemýšlela o tom, že bych ráda pomáhala lidem, kteří často ne vlastní vinou strádají zdra-

votně i jinak. Určitě nejsem sama, kdo takto uvažuje, a jsem ráda, že jsem si tento sen splnila,“ říká lékařka. Její rodiče a blízcí prý jejím rozhodnutím odjet do Keni zaskočení nebyli. „Mluvila jsem o tom opravdu dlouho. Když se mi konečně naskytla příležitost, byli spíš trochu překvapení, že už je to tady.“

Český pacient by zažil šok

Nemocnice v Kikuyu, ve které Lenka Pyszková pracovala, leží v centrální části Keni přibližně třicet kilometrů od hlavního města Nairobi. „Patří mezi lepší nemocnice, tedy posuzujeme-li její úroveň z pohledu afrického zdravotnictví. V Keni existují tři druhy zdravotnických zařízení. Státní jsou často velmi špatně zařízená, s nedostatkem personálu i léků. Privátní nabízejí velmi dobrou péči, ale jsou hodně drahá. Léčí se tam jen bohatí obyvatelé a běloši, nejčastěji tam potkáte Němce, Nory, Brity nebo Italy. Nemocnice, v níž jsem působila, patří do poslední skupiny církevních, misijních a sponzorovaných zdravotnických zařízení s kvalitní péčí,“ popisuje mladá lékařka. V Keni jsou podle jejích slov také nemocnice na úrovni, která je srovnatelná s českými fakultními nemocnicemi. „Jsou sice asi jen dvě, ale i tak je to určitě překvapivé zjištění vzhledem k běžným evropským představám o lékařské péči v Africe. Samozřejmě je zde na druhou stranu mnohem více nemocnic, které vypadají jako plechové nebo dřevěné boudy s jednoduchým nábytkem, minimem nástrojů a sterilita je tam docela cizí pojem. Zpravidla tam ani nenajdete lékaře, vše obstarává střední zdravotnický personál,“ líčí Lenka Pyszková.

Český pacient by podle lékařky v africké nemocnici zažil šok. „Překvapily by jej poplatky, které se vztahují úplně na všech-

no. Od založení zdravotnické karty přes veškerá vyšetření, až po laboratorní testy. Při hospitalizaci se platí za lůžko, jídlo, povlečení, léky a veškerý spotřebovaný zdravotnický materiál. Operace musí být zaplacená předem, bez toho nikdo nehne prstem. Výjimkou jsou jen akutní stavy ohrožující pacienta na životě,“ vysvětluje Lenka Pyszková. Jak dodává, většina obyvatel Keni je chudá a sehnat peníze na lékařskou péči je pro ně velmi obtížné. „Zdravotní pojištění je dostupné jen bohatým. Na péči se zpravidla skládá celá rodina a blízcí přátelé. Bez zaplacení se léčby nedočkáte, i kdyby jste byli ve vážném stavu. Další věc bijící do očí je doba čekání na vyšetření nebo na přijetí k hospitalizaci. Nezřídka se stává, že pacient

čeká opravdu celý den," popisuje česká lékařka.

Často viděla střelná poranění

Nemocniční komplex v Kikuyu, kde Lenka Pyszková působila, je v Keni známý svou velkou oční klinikou s operačním sálem. „Tato část byla založena už v sedmdesátých letech a dodnes je sponzorována Křesťanskou slepeckou misí. Díky tomu je možné provádět bezplatné oční lékařské mise, jezdit po celé Keni a vyšetřovat děti i dospělé," vysvětluje Lenka Pyszková. Na operačním sále pracovala jako lékař-anesteziolog. „Anestezii obvykle v tamních nemocnicích obstarává střední zdravotnický personál. Mnoho lidí tam vůbec neví, že v tomto oboru působí také lékaři. Hlavně zpočátku mě tedy sledovali a zkoumali, co ode mě vlastně můžou čekat," usmívá se lékařka. Na očním operačním sále se nejčastěji setkávala s dětmi nejrozličnějšího věku s vrozeným šedým zákallem, ale i šilháním nebo úrazy oka. „Na všeobecném operačním sále jsme prováděli chirurgické operace břišních orgánů, končetin a především císařské řezy, v rehabilitačně-ortopedickém centru jsme operovali zlomeniny končetin a vrozené deformace kostí a kloubů hlavně u dětí," vypočítává Lenka Pyszková.

Pacienti v akutních stavech, s nimiž se česká lékařka v Keni setkávala, měli podle jejích slov nejčastěji potíže spojené s těhotenstvím. „Nejvíce to byly komplikace při mimoděložním těhotenství, často ale také infekce dutiny břišní po umělém přerušení těhotenství. V Keni je potrat ilegální, a to s sebou nese spoustu podomních experimentů, jejichž následkem jsou pak vážné akutní stavy," popisuje lékařka. Běžně se setkávala i se střelnými poraněními, která podle ní souvisí se sociální situací v Keni. „Centrální provincie je hustě zalidněná, je tam velká nezaměstnanost

a ekonomické strádání má za následek, že tamní obyvatelé často řeší své dluhy a nedorozumění střelbou. Se sedmnácti procenty kriminality patří právě Keňa mezi nejnebezpečnější země východní Afriky," dodává.

AIDS je stále stigmatem

Lenka Pyszková si v Keni musela zvykat také na klasický obrázek života afrických obyvatel, kteří jsou velmi často podvyživení a řada z nich také HIV pozitivní. „V Keni se oficiálně uvádí, že virus HIV má osm procent obyvatel. Mnozí odborníci ale odhadují, že ve skutečnosti je to až pětina tamních lidí. AIDS je ve vesnicích stále stigmatem, lidé jsou neléčení, nemají správné informace, přitom antiretrovirová terapie aplikovaná ke zmírnění průběhu nemoci je dostupná všude a zdarma," říká lékařka.

Obrázky podvyživených afrických dětí jsou celosvětově známé z řady dokumentů a kampaní charitativních organizací. Lenka Pyszková je viděla v realu. „Strava je hodně jednostranná, jí se hlavně kukuřice. Celkově lze suroviny, které většina tamních lidí konzumuje, spočítat na prstech jedné ruky. Kromě kukuřice jsou to ještě fazole a brambory. Kdo je na tom finančně trochu lépe, má kozu nebo krávu. V Keni je také dostupná pestrá škála ovoce a zeleniny, místní si ale často nemohou tuto stravu dovolit," vysvětluje lékařka.

Africe nepomohou jen peníze

Kromě lékařské pomoci se Lenka Pyszková v Keni angažovala i v oblasti sociální, podílela se na projektech česko-keňské neziskové organizace ShineBean. „Africe nepomůže jen finanční podpora. Ta je samozřejmě velmi důležitá, ale tamní lidé se musí učit zodpovědnosti, musí se aktivně starat o vlastní existenci," říká česká lékařka. Vizí organizace ShineBean je podle ní africké obyvatele k podobným aktivitám

povzbuzovat. „Během mého pobytu v Keni jsem pomáhala s jedním sirotčincem, kde je celkem šestadvacet dětí. Vytvořili jsme projekt nazvaný Kurník. Děti se učily být odpovědné za chov kuřat a z jejich prodeje pak bylo možné financovat nákup potravin a základních věcí pro sirotky v domově. Školní poplatky se platily z peněz od českých dárců," líčí Lenka Pyszková.

Na konci letošního ledna se mladá lékařka vrátila z Afriky zpět domů a ke své práci na Oddělení intenzivní péče chirurgických oborů Fakultní nemocnice Olomouc. „Návrat byl náročný hlavně kvůli extrémním teplotním rozdílům mezi Afrikou a Evropou. Při mém odletu z Nairobi tam bylo kolem třiceti stupňů Celsia, zatímco tady mrzlo," říká. Do Keni se chce ještě určitě na nějakou dobu vrátit, zatím ale neví přesně kdy. „Určitě to mám v plánu. Je to nádherná země. Co se týče rozmanitosti přírody, je Keňa naprosto úžasná. Mění se trochu jako chameleon, každých sto kilometrů je naprosto odlišné prostředí, lidé, krajina. Jako cestovatel máte neomezené možnosti prožít čas v safari, na horách, u moře nebo mezi tradičními obyvateli v krajině Masajů. Je pravdou, že Afriku člověk buď miluje, nebo nenávidí, nic mezi tím neexistuje," dodává Lenka Pyszková.

Osobnost:
Bohumil Zálešák

Pro plastickou chirurgii jej „vyškolila“ výroba šperků

Plastická chirurgie a výtvarné umění mají hodně společného. A nejde zdaleka jen o estetické cítění. Oba tyto obory mají velmi podobné nároky na ty, kdo se jim věnují. K těm hlavním patří trpělivost a preciznost. „Ve výtvarném umění pracujete s materiály, jako je dřevo, kámen nebo kov. Když se něco nepovede hned, vyjde to třeba na druhý pokus. V chirurgii jde ale o živou tkáň, kterou je nutné respektovat. Musí to jít napoprvé,“ říká primář Oddělení plastické a estetické chirurgie Fakultní nemocnice Olomouc MUDr. Bohumil Zálešák. A ví naprosto přesně, o čem mluví.

Ve svém medicínském oboru patří k uznávaným a vyhledávaným odborníkům. Už od středoškolských studií se ale věnuje i umělecké výrobě šperků. Výtvarné umění má v krvi. Vždyť jméno Zálešák lze najít u uměleckých děl, která zdobí například i pražský Vyšehrad, katedrálu svatého Víta na Pražském hradě nebo moravský klášter Velehrad. Autorem zmiňovaných děl

je sochař a řezbář Štěpán Zálešák, který patří k významným českým umělcům počátku 20. století. Působil také jako profesor Umělecko-průmyslové školy v Praze. Věnoval se zejména sakrálnímu umění, jeho práce jsou k vidění v řadě českých a moravských chrámů a kostelů. „Měl tři dcery, takže v přímé linii jeho jméno vymizelo. Je ale dost vzdálenějších příbuzných, kteří se pod jménem Zálešák nebo Zálešáková věnují například malířství, architektuře, restaurátorské práci nebo počítačové grafice. Všichni jsme se v roce 1999 sešli v Uherském Brodě nedaleko jeho rodiště na společné výstavě, kterou jsme nazvali jednoduše Zálešáci,“ usmívá se Bohumil Zálešák.

Sám začal šperky dělat už na gymnáziu v rodném Brně. „Zpočátku to byl vlastně takový hec. Holčkám se tehdy líbily prstýnky z oceli a akrylátu a já se sám chtěl přesvědčit, jestli bych to dokázal vyrobit. Povedlo se to a nakonec jsem vyráběl prstýnky snad pro celou třídu. Začal jsem se pak postupem času o umělecký šperk víc zajímat,“ popisuje plastický chirurg, který

po střední škole odešel studovat medicínu na Karlovu univerzitu v Praze. Tam dokonce své práce poprvé vystavoval na společných výstavách v tehdejší galerii na Bertramce. „Taky jsem vlastnoručně vyrobené šperky během studií párkrát prodával na Karlově mostě, a vydělal si tak na vybavení dílny. Stále víc jsem se zaměřoval na ateliérový šperk, hledal jsem nové postupy, objevoval jednotlivé materiály. Používal jsem dokonce i úponky z vinné révy, což byla opravdu hodně zajímavá práce, a tyto šperky měly úspěch,“ vzpomíná Bohumil Zálešák.

Ve svém profesním životě se chtěl původně věnovat všeobecné chirurgii. „Měl jsem stejně zkreslenou představu, jako asi většina lidí. Považoval jsem plastickou chirurgii za méněcenný obor, který se zabývá hlavně úpravou tělesných partií z estetické stránky. Nastoupil jsem na chirurgii v Šumperku a časem jsem se stále více zaměřoval na chirurgii ruky. Zkoušel jsem jednoduché plastické operace, dařily se a můj primář měl pochopení,“ líčí Bohumil Zálešák. Právě v té době se prý rozhodl pro plastickou a estetickou chirur-

foto Bohumil Zálešák

foto Bohumil Zálešák

foto Jakub Ludvík

gii, kvůli které později odešel do olomoucké fakultní nemocnice. „Zjistil jsem, jak je to nesmírně složitý a komplexní obor. Operujete prakticky na celém těle a je to navíc nespočet různých typů operací,“

říká dnešní primář olomouckého oddělení plastické chirurgie.

Právě výroba šperků prý byla pro jeho nynější profesi skvělou průpravou. „Získáte cit pro nástroje a cit pro hmotu. Učíte se tr-

pělivosti a preciznosti, a to je velmi důležité právě v mikrochirurgii. Mnohdy sešíváme cévy o průměru méně než jeden milimetr třímilimetrovou jehlou a šicím materiálem, který je viditelný jen pod mikroskopem. Byla to skvělá technická příprava. Kreativitu využijete v plastické a rekonstrukční chirurgii, estetické přemýšlení zase v estetické medicíně,“ popisuje Bohumil Zálešák, který loni se svým týmem zachránil obě nohy tříletému chlapci z Přerovska, když mu je částečně amputovala sekačka na trávu. K jeho mediálně známým úspěchům patří také odstranění velkého mateřského znaménka z obličeje pětileté slovenské dívky, kterou postupně operoval celkem dvanáctkrát metodou, již v Česku ani okolních středoevropských zemích zatím nikdo jiný nevyzkoušel.

Na výrobu šperků dnes nezbyvá Bohumilu Zálešákovi mnoho času. „Je to koníček, který musel ustoupit do pozadí, věnovat se mu při mé práci je složité. Ale občas se k němu vracím, pomáhá mi relaxovat. Líbí se mi, že každý materiál je jiný, ne každý vám dovolí vše. Dává vám to ale určitou svobodu,“ dodává Bohumil Zálešák.

Nemocnice převzala pohotovost pro dospělé

Fakultní nemocnice Olomouc nabídla pacientům od počátku ledna 2010 nové služby, a to lékařskou službu první pomoci pro dospělé a od února také lékárenskou pohotovostní službu. O rok dříve už nemocnice od Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje převzala i provoz dětské a zubní LSPP. Pohotovostní péče v Olomouci je nyní soustředěna právě do FNOL.

„Přestože jsme zařízením především pro specializovanou a superspecializovanou lékařskou péči, už několik let nám komplikuje situaci skutečnost, že službu LSPP pro dospělé provozovanou doposud záchrannou službou nemocní obcházel a hledali pomoc přímo u nás. Naše od-

dělení urgentního příjmu muselo tedy řešit i méně závažné případy, které do jeho péče nespádají. Nedobrovolně jsme tak LSPP suplovali a financovali, aniž bychom mohli tuto péči účtovat zdravotním pojišťovnám,“ vysvětlil ředitel FNOL MUDr. Radomír Maráček důvody, proč se nemocnice rozhodla vyjít vstříc občanům Olomoucka a přihlásila se do výběrového řízení vypsání Olomouckým krajem na provozování LSPP pro dospělé.

LSPP (tzv. pohotovost neboli všeobecná ambulance) pro dospělé sídlí od 1. ledna 2010v prostorách urgentního příjmu v modré centrální budově FNOL. „Bylo samozřejmě nutné provést nezbytné stavební úpravy, které jsme pojali komplexně, protože v této souvislosti došlo ke změně organizace péče o pacienty na urgentním příjmu a v úrazové ambulanci,“ popsal ředitel Maráček. Pacienti, kteří po úrazech směřují na převazy a kontroly do traumatologické ambulance, jsou nyní ošetřováni v prostorách umístěných v sousedství centrální haly chirurgického komplexu. V původních prostorách o patro níže zůstala jen akutní úrazová ambulance, kterou převzalo Oddělení urgentního příjmu. „Ať už tedy pacient do FNOL směřuje s akutním úrazem, či bolestmi na hrudi, vždy je to na urgentní příjem,“ uvedl primář

Oddělení urgentního příjmu MUDr. Petr Hubáček. V těsném sousedství je právě LSPP pro dospělé, takže je zajištěna bezprostřední návaznost specializované péče. Úpravy bylo nutné provést i u výdejny léků v centrální hale modré budovy. Celkově to pro nemocnici znamenalo náklady ve výši 13,5 milionu korun z vlastních zdrojů. „Provoz dospělé LSPP a pohotovostní lékárny nás ročně bude stát přibližně milion korun, kraj se zavázal uhradit polovinu této částky,“ dodal ředitel Maráček.

LSPP funguje ve všední dny od 17.00 do 7.00 hodin, o víkendech a ve svátek nonstop. Nemocnice zvyšuje kvalitu těchto služeb poskytovaných občanům Olomouckého kraje, doposud totiž fungovala LSPP ve městě pouze od 17.00 do 22.00 hodin. Pro dospělé je LSPP umístěna v modré centrální budově chirurgického komplexu v těsném sousedství úrazové ambulance. Dětská LSPP, kterou loni využilo kolem 5000 pacientů, bude dále pokračovat na Dětské klinice, zubní LSPP, kam loni přišlo více než 9000 pacientů, na Klinice ústní, čelistní a obličejové chirurgie FNOL. Výdej léků v rámci lékárenské pohotovostní služby je zajištěn denně od 17.00 do 23.00 hodin ve výdejně nemocniční lékárny v hale chirurgického monobloku (modrá budova).

Její srdce na pět dní nahradil přístroj

Začalo to zdánlivě běžnou bolestí břicha, která dva dny neustávala. Tehdy dvaatřicetiletá Petra Šmitáková z Olomouce byla se svou čtyřletou dcerkou na návštěvě u rodičů v Černotíně na Hranicku. Přestože věřila, že to snad nebude nic vážného, rozhodla se navštívit lékaře a vydala se do hranické nemocnice. Nikdy předtím nijak vážně nemocná nebyla, poprvé v životě se ocitla na nemocničním lůžku. V té době ještě vůbec netušila, že zanedlouho bude bojovat o život a olomoučtí specialisté na kardiochirurgii budou muset využít i ne zcela standardní metody, aby ji zachránili.

Petra Šmitáková doufala, že už kvůli malé dceři nezůstane na chirurgii v Hranicích příliš dlouho a že se brzy vrátí domů. Všechno se ale vyvinulo úplně jinak. „Bolesti břicha neustávaly. Můj stav vyžadoval intenzivní péči a v Hranicích neměli na JIP ani na ARO volné místo. Proto mě převezli do olomoucké fakultní nemocnice na kardiologickou jednotku intenzivní péče. Tam jsem ale už začala cítit, že se mi špatně dýchá. Ještě jsem stihla zavolat manželovi a rodičům, pak už toho moc nevím,“ říká mladá žena, která na příštích deset dní upadla do bezvědomí.

Dvě hodiny ji oživovali

Jak se ukázalo, bolesti břicha a dušnost byly jen průvodními jevy vážných zdravotních potíží, které ve skutečnosti bezprostředně ohrožovaly život Petry Šmitákové. „Šlo o akutní selhání srdce. Byl to dost výjimečný případ - mladá žena, která nikdy neměla vážnější zdravotní problémy, navíc se její potíže zpočátku projevovaly jako chřipkovité onemocnění s bolestmi břicha a teplotou. Hned po přijetí do naší nemocnice u ní došlo k zástavě srdce,“ líčí postupný vývoj událostí MUDr. Kateřina Příkrylová, lékařka Kardiochirurgické kliniky Fakultní nemocnice Olo-

mouc. Pacientku se podařilo oživit až téměř po dvouhodinové resuscitaci. „Dostala i speciální preparáty na podporu srdeční činnosti, ale její srdce stále nepracovalo správně. Nebyla to klasická zástava. Srdeční sval fungoval, ale nedokázal vypuzovat krev zpět do oběhu. Rozhodli jsme se tedy nahradit činnost srdce přístrojem. Napojili jsme pacientku na mimotělní oběh, abychom jejímu srdci umožnili odpočinek,“ popisuje lékařka.

Na mimotělním oběhu zůstala Petra Šmitáková celkem pět dnů. Po této době se její srdce vzpamatovalo, a začalo pak zase pracovat správně. „Je to opravdu výjimečné, takový postup jsme zvolili poprvé a myslím, že ani v literatuře zatím nebyl podobný případ popsán. Mimotělní oběh využíváme při operacích srdce běžně, pacient je na něm ovšem napojen jen několik hodin,“ vysvětluje MUDr. Příkrylová.

Čtyři měsíce bez dcerky

Příčinou závažných zdravotních potíží, které se u mladé ženy projeví, byl podle lékařky pravděpodobně zánět srdečního svalu. „Zřejmě byl způsobený nějakou virózou. Zpětně už bohužel nebylo možné příčinu vyšetřit, protože její krev jsme prakticky

vyměnili,“ říká lékařka. Během léčby paní Šmitákové bylo totiž použito 79 transfuzních jednotek krve a 50 jednotek krevní plazmy, tedy zjednodušeně řečeno krev asi od sto třiceti dárců.

Když se Petra Šmitáková po deseti dnech probírala z komatu, byla v šoku. „Nemohla jsem pohnout rukama ani nohama, nemohla jsem mluvit. Byla jsem napojená na dýchač a také na dialyzační přístroj, protože mi celkem dlouhou dobu nefungovaly ledviny. Postupně jsem se dozvíдалa, co se se mnou vlastně dělo, jak dlouho jsem byla v bezvědomí. Uvědomila jsem si, že kdybych se nedostala do správných rukou, tak už jsem nemusela vůbec být naživu,“ vzpomíná dnes mladá matka. V nemocnici nakonec strávila více než čtyři měsíce, necelé dva měsíce ležela na plicní klinice pro těžké pozánětlivé změny na plicích, pro které musela být operována. „Dcerka to nesla těžce. Stýskalo se jí a plakala po mně. Chodila za mnou s manželem často na návštěvu. Bylo to náročné. Nikdy jsme od sebe nebyli tak dlouho odloučení,“ líčí své tehdejší pocity.

Lékařům jsem vděčná

Lékaři ve FNOL museli během její hospitalizace řešit ještě další vážný problém, který

vznikl v souvislosti se zástavou srdce a následnou resuscitací. Ve svalové tkáni nohy došlo totiž k přetlaku krve a hrozilo odumření nervů. Stav byl dokonce tak kritický, že uvažovali o amputaci nohy, protože odumřelé tkáně opět ohrožovaly pacientku na životě. „Bylo nutné nohu rozříznout, a postupně, jak se otok ztrácel, ji během zhruba čtrnácti dnů zašít. Odstraňovaly se odumřelé tkáně a docházelo k velkým krevním ztrátám. Došlo také k částečnému poškození nervů, které způsobilo takzvanou „čapí chůzi“, kdy pacient nedokáže zvednout špičku nohy a musí více zvedat nohu v kolenu,“ vysvětluje primář Traumatologického oddělení FNOL doc. MUDr. Igor Čižmář, Ph.D. Tento problém lze podle jeho slov řešit například doživotním používáním speciální dlahy nebo

úvazem špičky ke končetině. „U tak mladé pacientky jsme ale zvolili rekonstrukci. Poté, co se jí původní rána na noze zahojila, provedli jsme operaci, během které jsme přesunuli některé svaly tak, aby opět mohla při chůzi špičku zvedat. Myslím, že se to povedlo velmi dobře,“ dodává primář. Dnes už se Petra Šmitáková cítí dobře. Je ráda, že se jí zdravotní potíže podařilo zvládnout. „Je skvělé, že jsem se dostala do rukou specialistů ve fakultní nemocnici. Byli opravdu pohotiví a profesionální. Nebáli se použít ne zcela standardní postupy, aby mě zachránili, a za to jim moc děkuji,“ říká. Za nápad doktorky Kateřiny Příkrylové využít mimotělní

oběh je vděčná. „Chovala se ke mně opravdu velmi pěkně. Celou dobu, co jsem byla v nemocnici, se mi věnovala. A především jsem ráda, že to při mé zástavě srdce nevzdala. Díky tomu jsem naživu,“ dodává Petra Šmitáková.

Nejstarší muž Česka zemřel ve 107 letech

Na začátku letošního března zemřel nejstarší Čech, pan Josef Flandera z Habartic na Šumpersku. V létě by oslavil 108 let.

Na přelomu února a března byl asi čtrnáct dní hospitalizovaný na Oddělení geriatric Fakultní nemocnice Olomouc, den před svou smrtí byl z nemocnice propuštěn. „Sám si už přál jít domů, patrně cítil, že se jeho konec blíží. Loučil se s námi s tím, že už se neuvídíme. Za poslední tři roky byl u nás celkem pětkrát. Do poslední chvíle byl ve výjimečně dobré psychické kondici, pro celé oddělení to byla vždy událost, když jsme o něj mohli pečovat,“ řekl primář Oddělení geriatric FN Olomouc MUDr. Zdeněk Záboj.

Rodina pana Josefa Flandery se s ním rozloučila 12. března 2010 v kostele na Gorazdově náměstí v Olomouci, civilního pohřbu se účastnili i zástupci Krajského vojenského velitelství v Olomouci a Československé obce legionářské. „Chceme velmi poděkovat panu primáři Zábojovi a všem lékařům a sestrám z Oddělení geriatric Fakultní nemocnice

Olomouc, kde se o našeho tatínka vždycky dobře postarali. Jsme vděční za to, že mu věnovali čas a péči i v posledních dnech jeho života,“ uvedla za rodinu dcera Josefa Flandery paní Miluše Všecká.

Josef Flandera se narodil v Mirhošti ve Volyni na území dnešní Ukrajiny. Bojoval za druhé světové války na Dukle, od generála Ludvíka Svobody dostal několik vyznamenání. V roce 1946 přišel na Šumpersko, kde se usadil společně se ženou a dcerou, další dcera se jim narodila už na Moravě. Celý život pracoval v zemědělství. Stal se nejstarším mužem České republiky. Narodil se 21. června 1902 a zemřel 6. března 2010. Skonal ve věku 107 let a 258 dní. Před ním titul držel legionář Alois Vocásek (13. 4. 1896 až 9. 8. 2003), který se dožil 107 let a 118 dní. Vůbec nejdéle žijícím člověkem byla podle dostupných údajů v dřívějším Československu Marie Bernátková, která zemřela v roce 1968 a dožila se 111 let. V současné době je nestarším obyvatelem Česka Julie Vašíčková z jihomoravských Prušánek, která by letos 8. května měla oslavit 107 let.

— NADAČNÍ FOND —
Pro **Hané**
Bojuj o své srdce!

KROKY KE ZDRAVÍ
kondiční program Pro srdce Hané

Fakultní nemocnice Olomouc, Nadační fond Pro srdce Hané při I. interní klinice FN Olomouc, Lékařská fakulta UP v Olomouci, Olomoucký kraj, Fakulta tělesné kultury UP v Olomouci, Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci, Statutární město Olomouc, Výstaviště Flora Olomouc

srdečně zvou širokou veřejnost
ke SLAVNOSTNÍMU OTEVŘENÍ II. ETAPY CHODECKÉ A BĚŽECKÉ STEZKY
ve středu 5. 5. 2010 v 15:00 hodin za pavilonem A na Výstavišti Flora Olomouc.

V rámci akce proběhne pokus o český rekord v Nordic walking (severské chůzi) v co největším počtu účastníků. Připravena je i prezentace projektu Srdce srdcí a doprovodný kulturní program. Přijďte nás podpořit.

Ples přispěl na péči o nejstarší pacienty

Hosté jedenáctého ročníku Reprezenčního plesu Fakultní nemocnice Olomouc, který proběhl na začátku letošního února, přispěli zakoupením vstupenky na zpříjemnění prostředí pro nejstarší pacienty zdravotnického zařízení. Ředitel nemocnice MUDr. Rado-
mír Maráček předal během slavnostního večera šek na 80 000 korun do rukou MUDr. Zdeňky Záboje, přimáře Oddělení geriatrické FNOL. Výtěžek plesu byl

v minulých letech stejným způsobem použit ve prospěch pacientů například na onkologické klinice nebo na novorozeneckém oddělení.

Letošního Reprezenčního plesu FNOL se účastnila celá řada významných hostů.

K těm nejvýznamnějším patřila ministryně zdravotnictví České republiky Dana Jurásková, první náměstkyně ministryně zdravotnictví Marek Šnajdr, vrchní ředitel přímo řízených organizací ministerstva zdravotnictví Zdeněk Kabátek, hejtmán Olomouckého kraje Martin Tesařík nebo člen Senátu Parlamentu ČR Jan Hálek.

Plesovým večerem hosty provázal herec a moderátor Tomáš Matonoha, hlavními hvězdami programu pak byly zpěvačka Věra Špinarová a také skupina Pangea - The Beatles Revival Band. Nechyběla přehlídka šatů

módního salonu Popelka Olomouc a laserová show v podání Screen-
rental. K tanci po celý večer hrála skupina Galaxy.

Díky za pomoc při organizaci plesu patří partnerům, bez jejichž podpory by nebylo možné tuto společenskou událost realizovat. Generálním partnerem letošního plesu byla firma TRANSKONTAKT-MEDICAL, s. r. o., mezi dalšími významnými partnery byly společnosti B. Braun Medical, Česká spořitelna, a. s., PURO-KLIMA CZ, Sysmex CZ s. r. o., ALFA-
HELICOPTER, spol. s r. o., Alcon Pharmaceuticals (Czech Republic) s. r. o., AstraZeneca Czech Republic s. r. o., HOSPIMED, spol. s r. o., OR-CZ, spol. s r. o., OHL ŽS, a. s., S. A. B. Impex s. r. o. a Synthes s. r. o. Děkuje také všem dalším sponzorům.

Za krásou konikleců do lomů u Grygova

Půl hodinky příjemné jízdy na kole nebo pět minut vlakem stačí Olomoučanům k tomu, aby se ocitli v půvabné krajině lužního lesa a vápencových lomů nedaleko Grygova. Vesnice je první zastávkou na frekventované železniční trati mezi Olomoucí a Přerovem. Cyklisté si mohou vybrat z několika nenáročných tras, od centra krajské metropole je navíc Grygov vzdálený asi sedm kilometrů, takže je snadno dosažitelný i pro pěší. Hned v těsném sousedství obce se rozkládá přírodní rezervace Království s řadou chráněných druhů rostlin i živočichů a také se staletým památným dubem. Zejména v jarním období je krajina kolem Grygova rájem milovníků přírody, kteří mohou na území bývalých vápencových lomů obdivovat například kvetoucí koniklece nebo orchideje.

Les Království patří k pozemkům, které na počátku 14. století daroval král Václav III. městu Olomouci, a na nichž podle jeho přání měla vyrůst osada Au (niva, louka). O území se ale léta vedly spory, a tak jméno vesnice nakonec znělo Krieg-Au, což znamená v němčině spor o nivu. Z něj pak byl patrně odvozen dnešní Grygov. Království má charakter lužního lesa, leží na území, které bývá při povodních zaplavováno řekou Moravou. Jeho největší pýchou je bezesporu takzvaný Král dub, památný strom rostoucí těsně u železniční trati, jehož stáří se odhaduje na 500 let. Je více než třicet metrů vysoký s obvodem kmene kolem šesti metrů, a je mu přisuzována magická síla. Studenti cestující od Přerova do univerzitního města jej často z okénka vlaku vyhlíželi s nadějí, že jim pomůže uspět u zkoušek. Jedna ze starých legend vypravuje, že roku 1306 v lese na lovu zabloudil mladý král Václav III. a pod doubkem čekal na svou družinu. V klidu lesa přitáhly víly a hrály si s malým jelínkem, než na palouk přiběhl vlk a na jelínka se vrhl. Král po něm vystřelil a probudil se. Sen mu nešel z hlavy. Vrátil se do Olomouce a les věnoval městu s přáním, aby dub, pod nímž měl tak zvláštní vidění, nebyl nikdy pokácen. Zanedlouho poté byl poslední královský potomek rodu Přemyslovců právě v Olomouci zavražděn. Dub rostl dál, dokud sám od sebe nepadl. Na jeho místě byl pak vysazen nový, který v Království stojí doposud.

Kdo se rozhodne cestovat do Grygova vlakem, neměl by bez povšimnutí přejít historické budovy tamního nádraží. Trať z Olomouce do Přerova byla zbudována už roku 1848 a nynější výpravní budova stojí v Gry-

gově téměř 110 let. Dva historické nádražní objekty byly v roce 2003 prohlášeny kulturní památkou.

Vesnicí prochází zeleně značená turistická trasa a také lokální cyklostezka. Obě směřují do členité krajiny starých vápencových lomů v lokalitě Horka mezi obcemi Grygov a Krčmaň. Historie těžby vápence, který se používal k pálení stavebního vápna, sahá na tomto území až do středověku a grygovské lomy patřily k nejvýznamnějším svého druhu na Moravě. Mezi nejstarší lomové komplexy lze počítat i takzvané Cikánské zmoly, kde se těžilo už takřka před pěti sty lety. Těžba vápence a výroba vápna dosáhla vrcholu na konci 19. a v první polovině 20. století, kdy byly lomy u Grygova propojeny kolejovou sítí úzkorozchodné dráhy. Zpočátku ruční nebo koňský pohon vozíků nahradily lokomotivy, úzkokolejka vedla z lomů například i do tehdejší cementárny v Olomouci-Hodolanech. Jen kousek za Grygovem dosud stojí bývalá kruhová vápenka města Olomouce, ve které se přestalo pálit vápno po vyčerpání vápence v roce 1973. Dodnes se v sousedství vápenky zachoval také obytný dům pro dělníky olomouckých městských vápenek postavený v roce 1851.

Ovšem více než nerostné suroviny dnes do grygovských lomů lákají spíše vzácné druhy teplomilných rostlin a živočichů. Právě z těchto důvodů jsou v oblasti vyhlášeny přírodní památky U Strejčkova lomu a U bílých hlin a k zařazení do stejné kategorie byla navržena také lokalita Cikánské zmoly. K největším skvostům mezi rostlinnými druhy, které mohou návštěvníci bývalých vápencových lomů obdivovat, patří především koniklec velkokvětý. Ve znaku obce jej

mají Grygov i Krčmaň. Populace koniklece je zde jedna z nejpočetnějších na Moravě. U Strejčkova lomu bylo v roce 2000 napočítáno přes tři a půl tisíce kvetoucích trsů. Období jara je v grygovských lomech vůbec nejkrásnější, rozkvetlé koniklece je možné pozorovat pouze několik týdnů v roce zpravidla kolem Velikonoc. Kdo se ale rozhodne pro výlet do krajiny v okolí Grygova v kteroukoliv roční dobu, litovat určitě nebude. Pro Olomoučany je navíc příjemné, že od hanácké metropole je vesnice vzdálená jen několik minut cesty, a tak se do lesa Království nebo do grygovských lomů mohou vydat třeba i ve všední den.

Špičková péče o pacienty s onemocněním srdce a cév

Ministerstvo zdravotnictví České republiky ustavilo na konci loňského roku národní síť jedenácti komplexních kardiovaskulárních center a šesti kardiovaskulárních center druhého stupně. Právě do nich je soustředěna nákladná péče o pacienty s nejzávažnějšími onemocněními srdce a cév. Fakultní nemocnice Olomouc patří mezi jedenáct komplexních center, v nichž je poskytována špičková péče v oborech kardiologie, angiologie, cévní chirurgie, intervenční radiologie a kardiochirurgie. Nemocnice zařazené do národní sítě mají šanci získat v letošním roce prostředky z Evropské unie na modernizaci a dovybavení klinik, které se na diagnostice a léčbě kardiovaskulárních onemocnění podílejí.

Komplexní kardiovaskulární centrum FNOL je složeno ze čtyř klinik. Patří k nim 1. interní kardiologická klinika, 2. chirurgická cévně transplantační klinika, Kardiouchirurgická klinika a Radiologická klinika FNOL. Do centra je soustředěna péče o pacienty nejen z Olomouckého kraje, ale ze širšího regionu střední Moravy. „Před časem jsme obhájili statut onkologického a traumatologického centra a uspěli jsme také s projekty na modernizaci přístrojového

vého vybavení obou těchto center. Během loňského roku jsme tak mohli nakoupit špičkovou techniku za desítky milionů korun, které poskytla Evropská unie a ministerstvo zdravotnictví. Letos bychom chtěli získat další evropské peníze právě pro kardiocentrum, žádost už jsme podali a věřím, že náš projekt bude úspěšný,“ doufá ředitel FNOL MUDr. Radomír Maráček. Pro pacienty je podle jeho slov skutečnost, že olomoucká fakultní nemocnice

patří mezi centra v klíčových medicínských oborech, dobrou zprávou. „Znamená to pro ně jistotu, že mají ve svém regionu špičkové zdravotnické zařízení, v němž jim bude poskytnuta péče na nejvyšší úrovni,“ podotýká ředitel.

Centra jsou správnou cestou

V posledních letech jsou v českém zdravotnictví zřizovány sítě center, což je trend, který se uplatňuje ve většině vyspělých zemí. „Komplexní centra koncentrují nejenom přístrojové vybavení, ale také personál, který je mnohem cennější než technika. Jeho výchova je časově náročná a je hůře nahraditelný nebo dokonce nenahraditelný. Vznik center zajistí vysoce specializovanou péči nemocným, ale současně se tak nemocnice stává zajímavou pro lékaře a další zaměstnance, protože právě v takovýchto centrech mohou pracovat s nejmodernějšími technologiemi,“ vysvětluje doc. MUDr. Petr Bachleda, CSc., koordinátor Komplexního kardiovaskulárního centra a přednosta 2. chirurgické kliniky FNOL. Podle jeho slov je vznik center ve světě běžným postupem. „Jen v rámci centra se dají plně využít moderní technologie, s nimiž zdravotníci pracují ve vícesměnném provozu. Pouze centra jsou také schopna zajistit nepřetržitou dostupnost špičkové péče. S dostatečnými počty

pacientů také rostou zkušenosti personálu, a tím kvalita poskytované péče,” uvádí doc. Bachleda.

Jeho slova potvrzuje přednosta Radiologické kliniky FNOL prof. MUDr. Miroslav Heřman, CSc. „Vznik center umožňuje koncentrovat špičkovou péči zejména u obtížně léčitelných stavů. Tato péče je obvykle spojena i s vysokými náklady a její koncentrací do center lze zajistit účelné využití prostředků z veřejného zdravotního pojištění. Proto vznikají komplexní centra ve vyspělém světě a ČR tento trend správně následuje,” konstatuje prof. Heřman.

Pacient dostane nejlepší péči

Zařazení olomoucké fakultní nemocnice do sítě národních komplexních kardiovaskulárních center je podle přednosta 1. interní kardiologické kliniky doc. MUDr. Miloše Táborského, CSc., FESC, MBA velmi významným krokem. „Je to potvrzení skutečnosti, že je ve FNOL realizována špičková komplexní péče o nemocné s kardiovaskulární problematikou. Takto strukturované centrum je pro pacienty Olomouckého kraje garancí, že mají v jednom místě koncentrovanou superspecializovanou péči, která je – s výjimkou srdečních transplantací – srovnatelná s péčí o pacienty v Praze nebo v Brně. Jde kromě jiného i o určitou standardizaci procesů v rámci ČR i zemí EU,” podotýká doc. Táborský.

Kardiocentra, která se chtěla stát součástí nové sítě, musela nejprve projít auditem. Mezi podmínky patřilo například vzdělávání lékařů, dostatečné vybavení, odbornost personálu nebo podíl pracovišť centra na výzkumu. Centra budou moci z dotací EU využít 1,4 miliardy korun, každé komplexní kardiovaskulární centrum by mohlo získat až 80 milionů korun. „Nové moderní přístrojové vybavení zlepší jak diagnostiku, tak i terapii. Naroste například kapacita angiologických ultrazvukových vyšetření a také kapacita hybridních výkonů, při nichž je nemocným současně poskytnuta péče chirurgická a endovaskulární. To pro nemocné představuje výrazně menší zátěž a mohou se podrobit výkonům, které by při klasické chirurgické léčbě byly z hlediska doprovodných onemocnění neúnosné,” uvádí doc. Bachleda.

Vybavení na evropské úrovni

Sít kardiovaskulárních center je tvořena centry 1. a 2. stupně. Rozdíl mezi nimi je v tom, že centra 2. stupně nemají obor kardiochirurgie. Centra 1. stupně, kam patří i FNOL, jsou komplexními kardiovaskulárními centry. „Kardiochirurgie hraje

v tomto případě roli zastřešujícího pracoviště. V ČR je celkem dvanáct kardiochirurgických pracovišť pro dospělé a pouze v zařízení, kde je kardiochirurgie, mohlo vzniknout centrum 1. stupně. Jen kardiochirurgie totiž disponuje technikou mimořádného oběhu, srdečních podpor i operační schopností řešit nejzávažnější traumata srdce ve spolupráci s dalšími obory,” popisuje doc. MUDr. Vladimír Lonský, Ph.D., FETCS, přednosta Kardiochirurgické kliniky FNOL.

I. interní klinika tvoří v rámci centra základ pro komplexní vyšetření pacientů s kardiologickými diagnózami, je zdrojem pacientů indikovaných ke kardiochirurgickým výkonům a podílí se také na mezioborových programech. „Radiologie je v mnoha směrech spojovacím článkem dalších pracovišť zapojených do centra. Stanovení správné diagnózy je základním předpokladem správné a účinné terapie. Navíc intervenční radiologické výkony prováděné

našimi odborníky v mnoha oblastech nahrazují klasické operační techniky nebo je doplňují. V komplikovaných případech doplňují intervenční radiologické výkony operační výkon a kombinací těchto přístupů lze léčit i stavy jinak neřešitelné,” vysvětluje prof. Heřman. Pracoviště 2. chirurgické kliniky zajišťuje v rámci centra komplexní péči o cévní onemocnění od ambulantního zachytu nemocných, přes vyšetřovací metody po komplexní léčbu.

Komplexní kardiovaskulární centrum FNOL jako celek je podle doc. Táborského výrazně silnějším partnerem, než jednotlivá pracoviště, která si i nadále v rámci nemocnice zachovávají svoji identitu. „Vznik komplexního kardiovaskulárního centra a možnost díky tomu čerpat finance z EU na rozvoj a obměnu technologií, to je jedinečná příležitost modernizovat technologie jednotlivých oborů a posunout péči o naše pacienty na skutečně evropskou úroveň,” dodává doc. Táborský.

REZIDENČNÍ BYDLENÍ „U PEVNŮSTKY“

DEVELOP

BUILDING

Lokalita - Mošnerova ulice v Olomouci (sousedí s Fakultní nemocnicí)

DEVELOP BUILDING

BYTY IHED K NASTĚHOVÁNÍ

- klidné moderní bydlení v blízkosti nemocnice
- zázemí vlastního parku na ploše 8000m²
- snadná dopravní dostupnost
- výborná občanská vybavenost
- všechny byty mají terasu nebo balkon
- financování za nižší úrokové sazby

1+kk 55m² 1.283.591,-

2+kk 66m² 2.365.281,-
V CENĚ GARÁŽ!

3+kk 90m² 2.966.541,-
V CENĚ GARÁŽ!

4+kk 102m² 4.182.591,-
V CENĚ GARÁŽ!

DEVELOP

BUILDING

VÝHRADNÍ PRODEJCE:

Mobil: 725 34 93 32

UHC REALITY
Ibsenova 501/17
Olomouc, 779 00
www.uhc.cz

V Olomouci se testují vrozené vady u novorozenců

Všechny děti narozené v České republice jsou sledovány v rámci celoplošného screeningu, který má odhalit vybraná dědičná metabolická onemocnění. Mezi druhým a třetím dnem života odebírají zdravotníci každému novorozenci přímo v porodnici vzorek krve, který je potom vyhodnocován ve specializovaných laboratořích. Cílem novorozeneckého screeningu je všechna takto sledovaná onemocnění včas zachytit a léčit.

V České republice se u novorozenců z odebraného vzorku krve vyšetřuje celkem třináct onemocnění. Patří k nim vrozená snížená funkce štítné žlázy, vrozená nedostatečnost tvorby hormonů v nadledvinách, vrozená porucha tvorby hlenu (cystická fibróza) a vybrané dědičné poruchy látkové výměny aminokyselin a mastných kyselin. „V celoplošném screeningovém programu jde o vyhledávání těchto chorob v jejich časném stadiu, aby je lékaři zachytili a léčili co nejdříve. Jejich diagnostika by tak měla být provedena dříve, než se onemocnění projeví a způsobí novorozenci nevratné poškození zdraví,“ vysvětluje doc. RNDr. Tomáš Adam, Ph.D., vedoucí olomoucké screeningové laboratoře.

Přímo v porodnicích, ve kterých matky s nově narozenými dětmi zůstávají alespoň 72 hodin, provedou zdravotníci mezi 48. a 72. hodinou života novorozence odběr vzorku krve pro tento screeningový program. Vzorek je potom odeslán do příslušných specializovaných laboratoří, kde je vyhodnocen. Testy na cystickou fibrózu a devět z deseti dědičných metabolických poruch, které jsou v programu sledovány, se provádějí pouze ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze a právě ve Fakultní nemocnici Olomouc. „Tento program by pro rodiče rozhodně neměl být žádným strachem. Pravděpodobnost, že právě jejich dítě bude trpět některým z uvedených

onemocnění, je velmi malá. Statisticky je některá z těchto dědičných poruch diagnostikována u jednoho dítěte z přibližně čtyř tisíc narozených,“ říká doc. Adam.

Pokud je ovšem u novorozence odhalena některá z vrozených nebo dědičných poruch už v prvních dnech jeho života, má dítě i jeho rodina mnohem lepší vyhlídky na úspěšnost léčby, než při rozvoji onemocnění. „Tento screeningový program pomůže uchránit zdraví a někdy dokonce život dítěte. Snižují se náklady na léčbu, protože léčba komplikací, které vznikají při pozdě diagnostikovaném onemocnění, je mnohem nákladnější,“ konstatuje doc. Adam. Také podle primáře Novorozeneckého oddělení FNOL MUDr. Lumíra Kantora, Ph.D. je screeningový program velmi užitečný. „Od října, kdy se testy v rámci screeningu provádějí také v Olomouci, jsme u nás zachytili dva případy vrozené metabolické poruchy u novorozenců. Včasná léčba pak může zmírnit nebo zcela vyloučit následky, které by si dítě později neslo,“ podotýká primář.

V České republice existují i další screeningové programy zaměřené na novorozence. „Sleduje se například vrozený zákal oční čočky, velmi dlouho už probíhá screening kyčlí. Ve FNOL pak provádíme i některé nepovinné programy, které pojišťovny neproplácejí, a náklady tak nese nemocnice. Je to například ultrazvuk sledující případné vrozené vady močového ústrojí, kde je

olomoucká nemocnice průkopníkem. Jedni z prvních jsme také ve screeningu vad sluchu u rizikových novorozenců,“ doplňuje MUDr. Kantor.

Zavedením celoplošného screeningu dědičných metabolických onemocnění se ČR v tomto ohledu zařadila mezi nejvyspělejší země. Od spuštění programu zachytila olomoucká laboratoř během půl roku asi deset případů výskytu dědičné metabolické poruchy u novorozenců z celé Moravy.

SLEDOVANÁ ONEMOCNĚNÍ

Endokrinní onemocnění (EO):

- a) kongenitální hypotyreóza (CH)
- b) kongenitální adrenální hyperplazie (CAH)

Dědičné poruchy metabolismu (DMP):

- c) fenylketonurie (PKU) a hyperfenylalaninemie (HPA)
- d) leucinóza (nemoc javorového sirupu, MSUD)
- e) deficit acyl-CoA dehydrogenázy mastných kyselin se středně dlouhým řetězcem (MCAD)
- f) deficit 3-hydroxyacyl-CoA dehydrogenázy mastných kyselin s dlouhým řetězcem (LCHAD)
- g) deficit acyl-CoA dehydrogenázy mastných kyselin s velmi dlouhým řetězcem (VLCAD)
- h) deficit karnitinpalmitoyltransferázy I (CPT I)
- i) deficit karnitinpalmitoyltransferázy II (CPT II)
- j) deficit karnitinacylkarnitintranslokázy (CACT)
- k) glutarová acidurie typ I (GA I)
- l) izovalerová acidurie (IVA)

Jiná onemocnění:

- m) cystická fibróza (CF)

Ombudsman: Chceme, aby pacient odcházel spokojený

Ombudsman už dnes v českých podmínkách není pouze jeden, jak tomu bylo před deseti lety, kdy byl jeho úřad zřízen v Brně a prvním veřejným ochráncem práv se stal Otakar Motejl. Ostatně je jím stále. Zejména v posledních letech ovšem počet ombudsmanů výrazně narůstá. Jako službu svým klientům zřizují tuto funkci některé státní instituce i soukromé společnosti. Můžeme se tak obracet například na poštovního, bankovního, pracovního, ale i nemocničního ombudsmana. Také Fakultní nemocnici Olomouc velmi záleží na dobré komunikaci s jejími klienty, proto ve svém areálu před dvěma lety otevřela kancelář nemocničního ombudsmana, který je k dispozici pacientům největšího zdravotnického zařízení v kraji.

Základní příčinou velké většiny nedorozumění, k nimž dochází ve zdravotnictví stejně jako ve všech ostatních oborech lidské činnosti, jsou chyby v komunikaci. Právě tyto chyby jsou také základem téměř třetiny stížností, které pacienti FNOL podávají. „Zdravotnický personál je často pod velkým tlakem a stejně tak i pacient je stresovaný vinou svých zdravotních potíží. Je jasné, že v takovém emočně vypjatém prostředí není komunikace vždy jednoduchá a občas chybí pacient, ale bohužel někdy i zdravotník. Naši snahou je pak tato nedorozumění napravit,“ vysvětluje Ing. Jaroslav Kilián, ombudsman FNOL.

Komunikace mezi lékařem a pacientem bývá označována za slabinu českého zdravotnictví a v průzkumech mezi pacienty nemocnic není hodnocena pokaždé nejlépe. „Je to jedna z nejdůležitějších oblastí, na které se v dotaznících zaměřujeme. V naší nemocnici hodnotí více než devadesát procent pacientů komunikaci se zdravotníky pozitivně, i v průzkumech ministerstva zdravotnictví jsme mezi velkými nemocnicemi právě v komunikaci s pacientem dlouhodobě nad průměrem. Přesto si uvědomujeme, že je stále co zlepšovat, a také se o to snažíme,“ říká Ing. Jan Bednář, manažer marketingu FNOL.

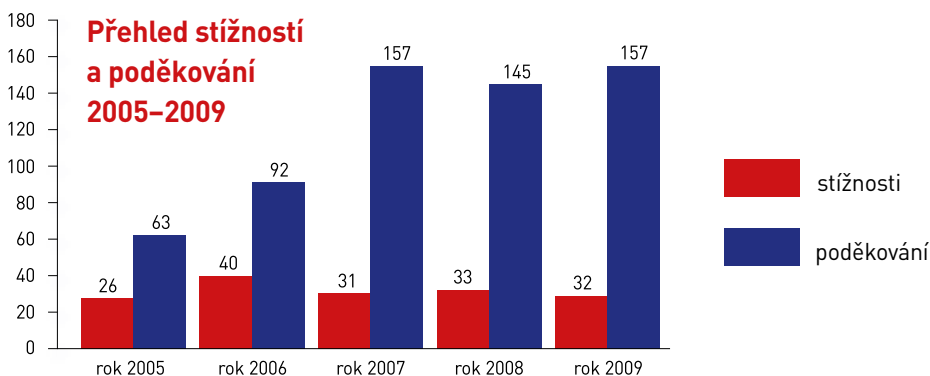
Pokud se pacient obrátí na ombudsmana olomoucké fakultní nemocnice se stížností, ten jej pokud možno ihned kontaktuje s vedoucím lékařem, primářem, přednostou nebo vrchní sestrou pracoviště, kde k nedorozumění došlo. „Musím říct, že jednotlivé kliniky a oddělení k těmto případům přistupují zodpovědně a ochotně se snaží nedorozumění z jedné nebo z druhé strany napravit. Pacient pak většinou odchází spokojený, což je pro nás velmi důležité, a znamená to, že naše snaha není zbytečná,“ konstatuje Ing. Kilián.

Na kancelář ombudsmana FNOL se pacienti neobrací samozřejmě pouze se stížnostmi, ale také s nejrůznějšími žádostmi a poděkováními. Spokojenost pacientů se službami FNOL přitom v posledních třech letech výrazně vzrostla, což potvrzuje právě poměr

počtu podaných stížností a poděkování. „Zatímco množství stížností se za posledních pět let pohybuje stále zhruba na stejné úrovni, počet poděkování výrazně narostl. Je jich pětkrát víc, než podaných stížností, což je určitě příjemné zjištění. Navíc je také třeba říci, že zdaleka ne všechny stížnosti jsou oprávněné,“ podotýká nemocniční ombudsman. Jak připomíná, počtem stížností není možné ve zdravotnickém zařízení měřit kvalitu poskytované péče. „Je vždy třeba si uvědomit to obrovské množství pacientů, o které se naši lékaři a sestry starají. Vždyť každý rok se na FNOL obrátí kolem osmi set padesáti tisíc lidí. Přestože je to nedosažitelný cíl, určitě bychom si přáli, aby od nás každý pacient odcházel spokojen,“ dodává ombudsman.

Ombudsman Ing. Jaroslav Kilián
Kancelář ombudsmana FNOL
tel.: +420 588 443 172
e-mail: ombudsman@fnol.cz

Křížovka s anekdotou

V ordinaci zvoní telefon: „Pane doktore, dusí se mi dítě.“ „Hm, a jak je staré?“ „[Tajenka].“

Pomůcky: aes, net, ri, Saar, stearin	Bodec na opátku jezdecké boty	Surovina k výrobě svíček	Obří rejnok	Cizí ženské jméno	Vykračovat si	Značka kilojoule	Starořímský peníz		Cizí mužské jméno	Napodobitel umělce	Věnovat	Patřící Atě	Usrknutí (řidčeji)	Značka kilonewtonu	3.díl tajenky	Vrhnout kořata
Turkyně								Nevýznamný člověk								
1.díl tajenky								Úzkostlivě obezřetný člověk Zn.abvoľtu								
Síťová hra						Autor výsměšných děl Původce								Ukazovací zájmeno Lovečtí psi		
Cítoslovice střelby							Železniční vůz Č.hudební pedagog						Ruský zápor Domácky Marlena			
Mezinár. název radioaktivního prvku								Hrob (knižně) Domácky Timotej				Mi Část chrupu				
Iniciály Ibsena			Chemický prvek Odvalit						Působisté Ježíše Krista Hanět							
Souhlas				Kamenný artefakt Indián (hovor.)						Rozvrh služeb Evropané						
	Významný člověk	Cítoslovice drnčení 2.díl tajenky			Povýk Iniciály Men- delejeva						Opak dále Odpovědnost za chybu					
Z kterého místa						Až Rostlina krvavec						Iniciály gangstera Caponeho Úhrnem			Pěstovaný porost	Spouštěč spalovacího motoru
Rozhodovat spory							Radil u karet Smyslenka						Náz. písmene X Recký ostrov			
Gončarovův nerozhodný hrdina								Náplň do tiskárny Vlákénko						Starší solmizač. slabika Elektroda		
Část těla (řidčeji)					Hrad (zastar.) Místo toho				Sídlo severských bohů Cval koně							
Anglicky „síť“				Jadrné (vtipy) Domácky Anselm							Proti-pohyb v šermu Lat.zápor					
Iniciály básníka Auřednička			Dusičnan sodný Zákoník práce (zk.)							Nevát Japonská jednotka délky						
Plakat						4.díl tajenky										
Horko						Původní obyvatel Itálie						Pravý přítok Mosely				

TAJENKA: Staré je dobře, ale dítě je už skoro modré.

NEMMAGAZÍN • Vydává Fakultní nemocnice Olomouc, I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc, IČO: 00098892. Registrační značka: MK ČR E 17254. Vychází dvakrát ročně. Adresa redakce: FN Olomouc, I. P. Pavlova 6, 775 20 Olomouc, tel.: +420 558 442 489, +420 606 607 687, E-mail: info@fnol.cz, Web: www.fnol.cz. Inzerce: Marcela Polášková, tel.: +420 724 113 903, e-mail: marcela.polaskova@fnol.cz. Grafické zpracování a tisk: Comtech, spol. s r. o. Foto na titulní straně – Tomáš Matonoha – poskytla TV Nova

Avensis Business

Řídíte vlajkovou loď

TOYOTA

www.toyota-morava.cz

Nový Avensis spojuje elegantní křivky v působivý energický design.

Osloví vás charakter, ale také intelligence a síla, která umí být ohleduplná navenek - unikátní úsporná technologie Toyota Optimal Drive. Vychutnejte si otevřenější pohled na svět, komfortní odhlučněný vnitřní prostor a vyspělé technologie pro mimořádný zážitek z jízdy. Oceníte adaptivní tempomat a přednárazový bezpečnostní systém, které pomáhají udržovat nastavenou rychlost a reagovat na překážky před vozidlem, jistotu vám dodají nadstandardní bezpečnostní prvky. Nový Avensis je skutečnou vlajkovou lodí. Vyzkoušejte si ho u nás.

TRENDcar
www.Toyota-Morava.cz

Olomouc – Horní Lán
I. P. Pavlova 120
tel.: +420 731 613 331

Nový Jičín – Šenov
Dukelská 91
tel.: +420 739 451 539

**NAVŠTIVTE NÁS
OTESTUJTE
A ZAMILUJTE SE...**

**Today
Tomorrow
Toyota**

Kombinovaná spotřeba 5,1 až 7,0 l/100 km, emise CO₂ 135 až 176 g/km. Zobrazený vůz může mít prvky příplatkové výbavy.

Nadace Malý Noe pomáhá dětem

Pomoc dětem v nouzi, ať už v České republice nebo v zahraničí, je hlavním posláním Nadace Malý Noe. Nadace funguje beznákladově – 100 % vybraných sponzorských příspěvků jde na níže uvedené programy. Nadace podporuje projekt Fondu ohrožených dětí – vybudování zařízení pro okamžitou pomoc dětem Klokánek v Dlouhé Loučce u Uničova, který bude první v Olomouckém kraji. V zahraničí nadace letos opět podpoří projekt Czech hospital – provoz malé mobilní nemocnice v Baltistánu – v severním Pakistánu. K dalším aktivitám patří projekt Pokojíček, jehož cílem je modernizace vybavení a zařízení dětských domovů v Olomouckém kraji. V letošním roce nadace opět uskuteční několik již tradičních akcí pro děti z dětských domovů, kterých se účastní i široká veřejnost, především rodiče s dětmi. Dále také nadace již třetím rokem podporuje malého Pavlíka, který byl po úrazu dlouhou dobu hospitalizován na Dětské klinice FNOL a dnes je již v pěstounské péči u své babičky. Rovněž aktivně pomáhá při identifikaci případů, kdy dochází k týrání dětí.

Filozofií nadace je podpora takových projektů, které vedou k systémovým změnám a doplňují chybějící mechanismy v péči o děti.

**PODPOŘTE PROSÍM PROJEKT „POKOJÍČEK“ FORMOU DMS
na číslo 87777 ve formátu: DMS MALYNOE**

Děkujeme

www.malynoe.cz; Facebook

Cena DMS je 30 Kč,
Nadace Malý Noe obdrží 27 Kč.
Více informací najdete
na www.darcovskasms.cz.

KLINIKA

anesteziologie a resuscitace (A&O)	A
dětská – ambulance	O1
dětská – lůžka	O2
hematoonkologie – ambulance	K
hematoonkologie – lůžka	L
I. chirurgie – ambulance	A
I. chirurgie – lůžka	D2
II. chirurgie cévně transplantační – ambulance	A
II. chirurgie cévně transplantační – lůžka	D1
I. interna – kardiologie	D1
II. interna – diabetologie	D
III. interna – ambulance, lůžka	J1
III. interna – dialýza	J2
kardiologie – ambulance	D2
kardiologie – JIP, lůžka	D1
chorob kožních a pohlavních	P
neurochirurgie	M3
neurologie	M1
nukleární medicíny	J3
oční	E1
onkologie – ambulance, lůžka	H1
onkologie – ozařování, lůžka	H2
ortopedie	S
otolaryngologie (OR)	E2
plicních nemocí a TB	H2
plicních nemocí a TB – lůžka	H1
porodnicko-gynekologická	C
pracovního lékařství – ambulance, lůžka	P
psychiatrie – ambulance	V
psychiatrie – lůžka	U
radiologie (RTG, CT, MR, UZ, mamograf)	A
rehabilitace a tělových. lékařství – ambulance RHIC	L3
rehabilitace a tělových. lékařství – ambulance TVL	O1
rehabilitace a tělových. lékařství – lůžka	D1
urologie – ambulance	A
urologie – lůžka	D1
ústní, čelistní a obličejové chirurgie	R

ÚSTAV

farmakologie	ZP
lékařské genetiky a fetální medicíny	O2
imunologie	F
mikrobiologie	ZP
patologie	ZP
soudního lékařství a medicín. práva	ZP
teoretické ústavy LF UP	ZP

ODDĚLENÍ

alergologie a klinické imunologie	F
centrální operační sály	A
centrální sterilizace	A
centrum očkování a cestovní medicíny	A
geriatrie – ambulance	B2
geriatrie – lůžka	Bi
intenzivní péče chirurgických oborů	A
klinické biochemie a imunogenetiky	I
klinické logopedie	M
léčebné výtahy	+
lékárna – hlavní	N
lékárna	A
lékařské fyziky a radiační ochrany	H2
novorozenecké	C
ombudsman	Wf
plastické a estetické chirurgie – ambulance	A
plastické a estetické chirurgie – lůžka	D2
klinické psychologie	O2
ředitelství	Wa
sociální	O2
transfúzní – dárčí krev	L2
traumatologie – úrazová ambulance	A2
traumatologie – lůžka	D1
úrgenního příjmu	A

úrgenní příjem	+ A2
traumatologie – úrazová ambulance	A2
lékárna	+ A2
informační centrum	i
babybox	b
parkoviště	P
vestup	▶

Orientační plán

